

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
LOTERIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1661 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XIV-1184 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1184 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Projektas) yra siekiama apsaugoti asmenis nuo neigiamo interneto ryšiu platinamu loterijų poveikio, nustatant draudimą bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleisti informaciją ar atlikti įtikinėjimo veiksmus, įskaitant paties loterijų organizatoriaus organizuojamus specialius renginius, bandomuosius žaidimus, akcijas, nuolaidas, dovanas ir panašaus pobūdžio skatinamąsias priemones, skatinančius dalyvauti interneto ryšio loterijose.

2020 m. gegužės 1 d. įsigaliojo nauja Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo (toliau – LI) redakcija, kurioje buvo nustatyta teisė loterijų organizatoriams vykdyti internetinio ryšio loterijas.

2022 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto posėdyje, atliekant parlamentinę kontrolę, Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Lošimų priežiūros tarnyba) direktorius komiteto nariams pateikė Lošimų priežiūros tarnybos sukaupią informaciją apie skirtumų pagal pateikimo būdą, formą, turinį bei prasišalimo galimybes tarp internetinių lošimų ir internetu teikiamų momentinių loterijų nebuvimą. Priežiūros tarnybos direktorius akcentavo, jog loterijų žaidimų gamintojai ir tiekėjai yra tie patys subjektai, kurie gamina žaidimus lošimus organizuojančioms bendrovėms. Priežiūros tarnybos direktoriaus poziciją palaikė tarnybos specialistas (psichologas) dirbantis su Apsiribojusių savo galimybę lošti asmenų registru bei konsultuojantis prašymus teikiančius asmenis.

Europos Sąjungos teisės aktuose pabrėžiama, kad lošimų paslaugos – tai bet kurios paslaugos, kurios apima pinigų sumos statymą sėkmės žaidimuose, įskaitant loterijas ir lažybų sandorius, ir yra teikiamos fiziniu arba nuotoliniu būdu elektroninėmis priemonėmis atskiru paslaugų gavėjo prašymu.¹ Daugumoje Europos šalių loterijos yra azartinis lošimas (išskyrus Lietuvą, Latviją ir Sloveniją).²

Internetinio ryšio loterijos iš esmės atkartoja nuotolinių lošimo paslaugų (automatų) turinį, turi neribotą teikiamų paslaugų sklaidą, nuolat vykdo intensyviai loterijų paslaugų skatinimo kampanijas visuomenės informavimo priemonėse (žiniasklaida, televizija, socialiniai tinklai).

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba pateiktose antikorupcinio vertinimo išvadose ne kartą nurodė, jog tam tikros interneto loterijos savo turiniu labai panašios į lošimų automatus, kurie priskiriami azartinių lošimų kategorijai. Kai kuriose loterijų interneto svetainėse galima betarpiškai pirkti ir tikrinti momentinės loterijos bilietus, tai užtrunka vos kelias sekundes (kaip ir lošiant lošimų automatais), vieno bilieto kainos siekia iki 20 Eur, o laimėjimas gali būti net 30 000 kartų didesnis už statomą sumą. Taigi, interneto momentinėse loterijose prasišalimo galimybė yra didesnė, nei lošiant kai kurių kategorijų lošimų automatais.

Dabartinis LI reglamentavimas neturi pakankamai asmens apsaugos priemonių nuo galimų

¹ Europos Komisija *Žalioji knyga: Internetiniai lošimai vidaus rinkoje*, (Briuselis, 2011), p. 15.

² https://www.mruni.eu/wp-content/uploads/2022/05/Gretos-Genelienes-disertacija_MRUweb.pdf, p. 16, 36,37.

finansinių praradimų, neigiamo interneto ryšiu teikiamų loterijų poveikio, todėl pratina asmenis prie azartinių žaidimų. Tokioje loterijoje lošiantys asmenys negali būti įtraukti į Apsiribojusių savo galimybę lošti asmenų registrą.

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigalioja draudimas loterijose dalyvauti asmenims, jaunesniems kaip 18 metų. Atsižvelgiant į tai, siūloma nustatyti, kad Lietuvos Respublikoje draudžiama skatinti dalyvauti interneto ryšiu loterijose – bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleisti informaciją ar atlikti įtikinėjimo veiksmus, įskaitant paties loterijų organizatoriaus organizuojamus specialius renginius, bandomuosius žaidimus, akcijas, nuolaidas, dovanas ir panašaus pobūdžio skatinamąsias priemones, skatinančius dalyvauti interneto ryšiu loterijose.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto rengėjas – Lietuvos Respublikos Seimo narys Andrius Palionis.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

LĮ šiuo metu nereglamentuoja skatintimo dalyvauti interneto ryšio loterijose apribojimų, išskyrus loterijų reklamos draudimą vaikams ir paaugliams skirtuose renginiuose, laikraščiuose, žurnaluose, knygose, radijo ir televizijos laidose, interneto svetainėse.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Projektu siekiama nustatyti, kad Lietuvos Respublikoje draudžiama skatinti dalyvauti interneto ryšio loterijose – bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleisti informaciją ar atlikti įtikinėjimo veiksmus, įskaitant paties loterijų organizatoriaus organizuojamus specialius renginius, bandomuosius žaidimus, akcijas, nuolaidas, dovanas ir panašaus pobūdžio skatinamąsias priemones, skatinančius dalyvauti interneto ryšio loterijose. Siūlomas reguliavimas padidins asmenų apsaugą nuo galimų finansinių praradimų, neigiamo internetinio ryšio loterijų poveikio bei sumažins asmenų įsitraukimą į azartinius žaidimus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų priimto įstatymo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas įstatymo projektas gali turėti įtakos loterijų verslo plėtrai, nes galimai sumažės loterijų žaidėjų skaičius.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įstatymo projektų įgyvendinimui teisės aktų priimti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Atitinka.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Įstatymo projekto įgyvendinimui įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projekto įgyvendinimui papildomų valstybės lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai „interneto ryšio loterijose“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia

Seimo nariai

Andrius Palionis

Remigijus Žemaitaitis

Andrius Kupčinskas

Gintautas Kindurys

Jurgita Sejonienė

Kazys Starkevičius

Justinas Urbanavičius

Jurgis Razma

Edmundas Pupinis

Laurynas Kasčiūnas

Petras Gražulis

Virgilijus Alekna

Laima Nagienė

Artūras Skardžius

Jonas Pinskus

Antanas Vinkus

Robertas Šarknickas

Laima Mogenienė

Linas Kukuraitis

Kęstutis Mažeika

Tomas Bičiūnas

Algirdas Sysas

Rita Tamašunienė

Rimantė Šalaševičiūtė

Zigmantas Balčytis

Antanas Čepionis

Ričardas Juška

Valius Ažuolas

Guoda Burokienė

Deividas Labanavičius

Kęstutis Vilkauskas

Algimantas Dumbrava

Kęstutis Masiulis

Česlav Olševski

Vilija Targamadžė

Beata Petkevič

Eugenijus Sabutis